

ที่ นพ ๐๐๒๓.๖/ ๓๔ ๙๙๓

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
ศาลากลางจังหวัดนครพนม
ถนนอภิบาลบัญชา นพ. ๔๘๐๐๐

๘ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
เรียน ท้องถิ่นอำเภอโพนสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ ที่ ทส ๐๓๒๐/ ๖๒๕๓ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙

ตามที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ (อุดรธานี) และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครพนมได้ลงพื้นที่สำรวจ ให้คำแนะนำในการปรับปรุง และยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรวมทั้งตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายเพื่อลดผลกระทบต่อด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ นั้น

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครพนมได้รับแจ้งจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ (อุดรธานี) ว่าได้จัดทำรายงานผลการติดตามตรวจสอบ และให้คำแนะนำปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งรายงานฯ ดังกล่าว เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารจัดการและพัฒนาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และขอให้แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลโพนบกทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป หากมีผลการดำเนินการเป็นประการใด ขอให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอโพนสวรรค์รายงานให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครพนมทราบด้วยรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิ่นทอง พงนา)

ผู้อำนวยการสูง รักษาการแทน
ท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ
โทรศัพท์ ๐ ๔๒๕๑ ๕๗๒๐

ที่ ทส ๐๓๒๐/ ๒๒๕๓

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙
(อุดรธานี) ๓๑๙ หมู่ ๑๐ ตำบลบ้านจั่น
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
เรียน ท้องถิ่นจังหวัดนครพนม

อ้างถึง หนังสือที่ ทส ๐๓๒๐/๒๘๑๕๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการติดตามตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก และเทศบาลตำบลนาหว้า จำนวน ๒ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ (อุดรธานี) ได้เชิญหน่วยงาน
ของท่านลงพื้นที่สำรวจ ให้คำแนะนำในการปรับปรุง และยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งตรวจสอบ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
เพื่อลดผลกระทบต่อด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ (อุดรธานี) ได้จัดทำรายงานผล
การติดตามตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก
และเทศบาลตำบลนาหว้า เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งรายงาน ฯ ดังกล่าว มายังท่าน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูล
ประกอบการบริหารจัดการและพัฒนาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยท้ายหนังสือ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางกุลญดา ทอนมณี)

ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙

ส่วนการจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทร. ๐ ๔๒๒๙ ๒๘๑๘

โทรสาร ๐ ๔๒๒๙ ๒๘๑๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย

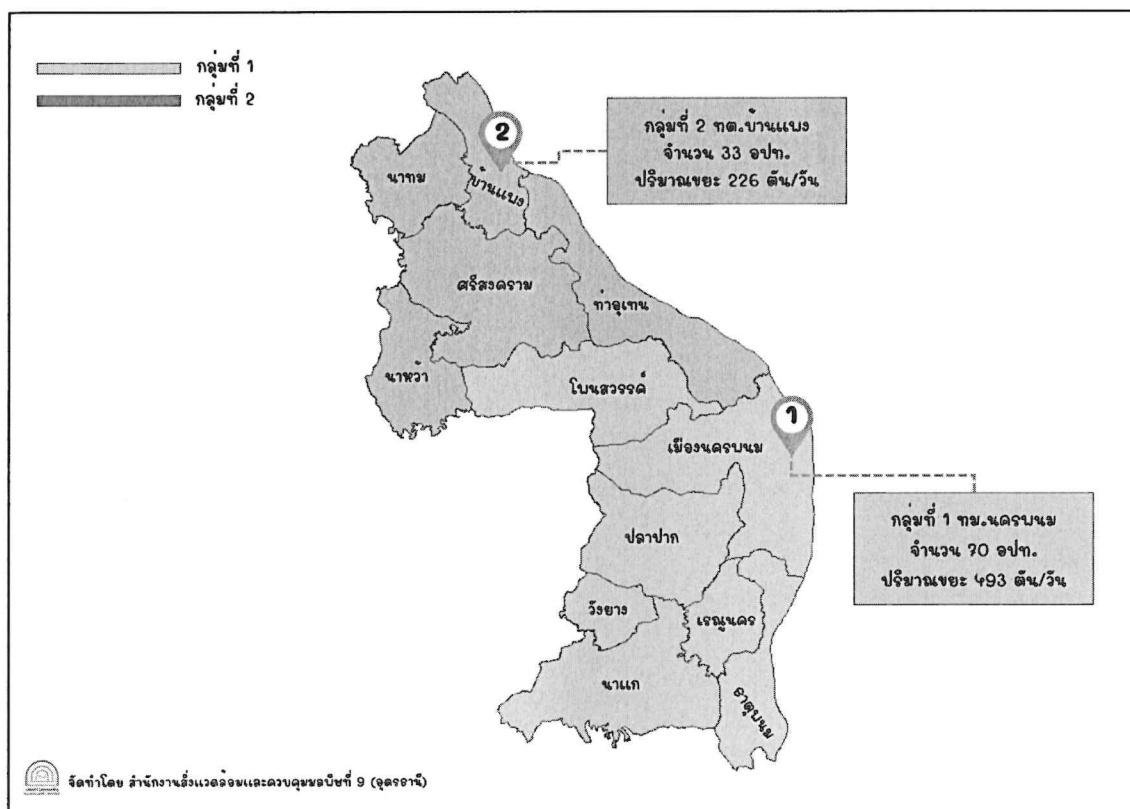
รายงานผลการติดตามตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก อำเภอโพนบก จังหวัดนครพนม

ชื่อสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก
หน่วยงานผู้เดินระบบ	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก
ผู้ให้ข้อมูล	นายไพฑพพัฒน์ มีบาง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก โทร. ๐๙๕ ๑๖๓ ๐๖๘๘
วันที่รายงาน	๕ มีนาคม ๒๕๖๙ (ดำเนินการเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘)

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ การรวมกลุ่ม (Clusters) พื้นที่ของจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมมีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ๒ Clusters ได้แก่ ๑) เทศบาลเมืองนครพนม และ ๒) เทศบาลตำบลบ้านแพง โดย กลุ่มที่ ๑ เทศบาลเมืองนครพนม เป็นเจ้าภาพหลัก มี อปท. ร่วมกลุ่ม ๗๐ แห่ง กลุ่มที่ ๒ เทศบาลตำบลบ้านแพงเป็นเจ้าภาพหลัก มี อปท. ร่วมกลุ่ม ๓๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบกถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ ๑ (รูปที่ ๑)

รูปที่ ๑ การรวมกลุ่มพื้นที่เพื่อดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดนครพนม

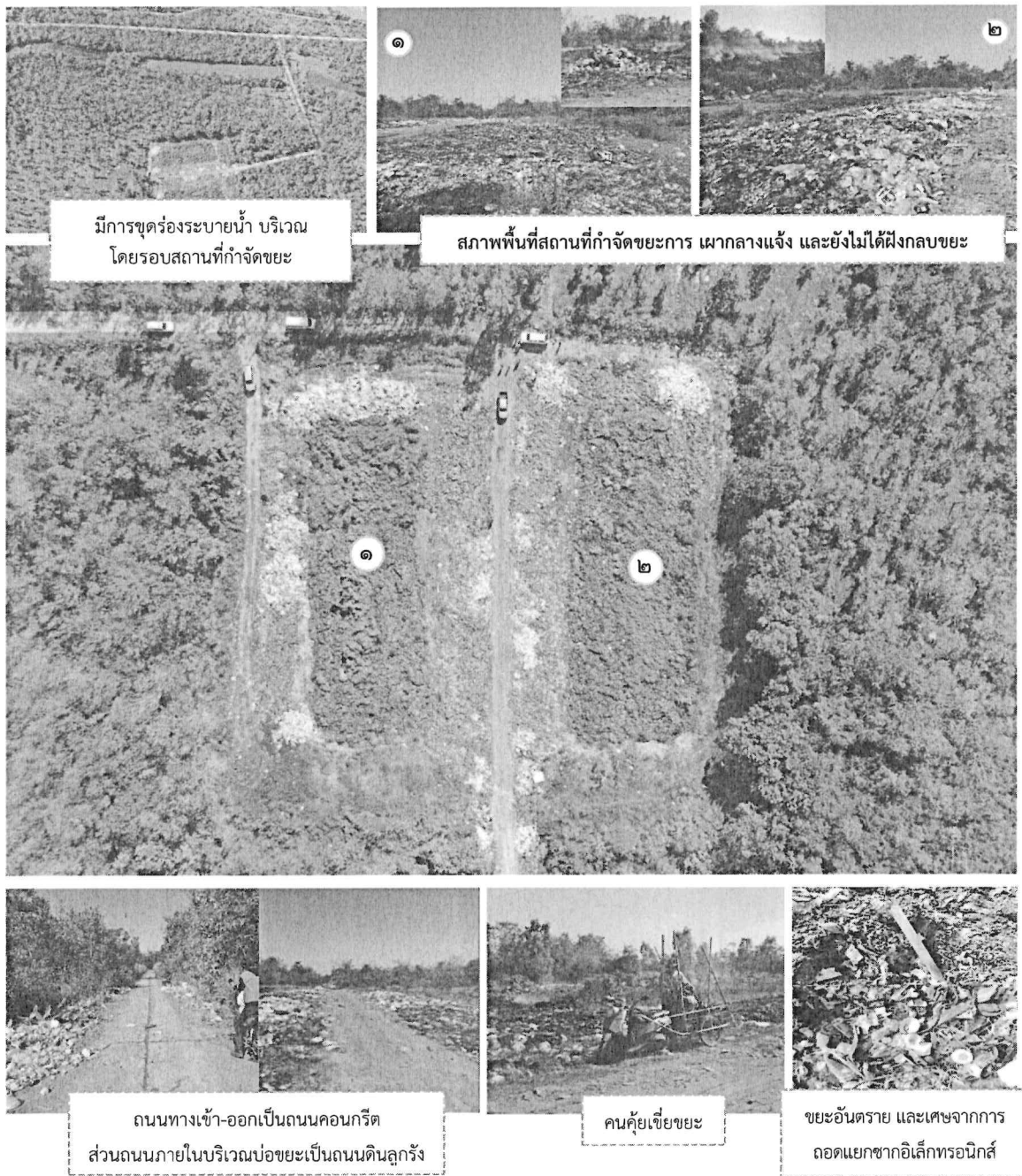

รูปที่ ๓ แสดงตำแหน่งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และระยะห่างจากแหล่งน้ำและชุมชน

๑.๒.๑ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก ใช้วิธีการเผากลางแจ้ง (Open burned) ดำเนินการโดยสำนักปลัด เก็บขนขยะวันจันทร์ - ศุกร์ มีปริมาณขยะเข้าสู่สถานที่กำจัดประมาณ ๒ ตัน/วัน จากการตรวจสอบพบว่า มีการเปิดหน้าต่างหลายหน้าต่าง ขุดบ่อขนาดใหญ่สำหรับทิ้งขยะจำนวน ๒ บ่อ ไม่มีการวางแผนการใช้พื้นที่ และไม่มีการแบ่งแปลงย่อย ทำให้การทิ้งขยะกระจายโดยรอบบริเวณ ขอบบ่อขยะทั้งสองบ่อ โดยไม่มีการไถดินและฝังกลบขยะ ทำให้เหลือที่ว่างตรงกลางบ่อ ส่วนภายในบ่อที่ ๒ พบร่องรอยการเผาขยะ ขณะตรวจสอบมีกลุ่มควันเกิดขึ้นค่อนข้างมาก ทั้งนี้ อบต.โพนบก ได้ตั้งงบประมาณไว้ ๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อจ้างเหมาบริการไถดินขยะลงบ่อ นอกจากนี้ อบต.โพนบก ได้ขุดร่องระบายน้ำรอบสถานที่กำจัดขยะ เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำชะมูลฝอยไหลออกสู่ภายนอก ไม่มีรั้วล้อมรอบ ไม่มีประตูเข้า-ออก ทำให้มีบุคคลภายนอกเข้าไปคุ้ยเขี่ยขยะ และเผาสายไฟ พบขยะอันตรายชุมชน เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย ปะปนกับขยะชุมชน พบเศษเหลือทิ้งจากการถอดแยกซากอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น สายไฟ และพลาสติกจากการถอดแยกซากฯ ดังมีรายละเอียดในรูปที่ ๔

รูปที่ ๔ สภาพภายในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก

๒. ปัญหาที่พบ

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ (อุดรธานี) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครพนม สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครพนม และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ ร่วมกับ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก สรุปประเด็นปัญหา ได้ดังนี้

๒.๑ บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

การดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอยไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ และสถานที่ตั้งไม่เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกสถานที่ตั้งสำหรับการฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากอยู่ห่างจากบ่อน้ำใต้ดินของประชาชนที่ใช้ผลิตน้ำประปำน้อยกว่า ๗๐๐ เมตร มีรายละเอียดดังนี้

- ๑) กำจัดด้วยวิธีการเผากลางแจ้ง อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน
- ๒) ขุดบ่อขนาดใหญ่สำหรับทิ้งขยะจำนวน ๒ บ่อ เปิดหน้างานหลายหน้างาน ขาดการวางแผนใช้พื้นที่ และไม่มีการแบ่งแปลงย่อย ทำให้มีการเททิ้งขยะกระจายโดยรอบบริเวณขอบบ่อที่ ๑ และ ๒ ไม่มีการไถต้นขยะและปิดกลบทับด้วยดินหรือวัสดุอื่น
- ๓) สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบกตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวน (ป่าดงเสกา แปลงที่ ๒) พื้นที่ทับซ้อนกับที่สาธารณะประโยชน์ เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมติ ครม. ผ่านผังรอบที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๒๕-๑-๙๗ ไร่
- ๔) ไม่มีการติดตั้งระบบระบายก๊าซจากกองขยะ ทำให้ก๊าซที่เกิดจากกระบวนการย่อยสลายของขยะอินทรีย์ เช่น ก๊าซมีเทน และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ สะสมอยู่ภายในกองขยะในปริมาณสูง เกิดการสะสมของก๊าซดังกล่าว มีความเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้หรือการลุกติดไฟได้ง่าย โดยเฉพาะในช่วงอากาศร้อนหรือแห้งแล้ง
- ๕) ไม่มีระบบรวบรวมและจัดการน้ำชะมูลฝอยที่เหมาะสม มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนดินและแหล่งน้ำผิวดิน รวมถึงแหล่งน้ำใต้ดินในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ได้
- ๖) ไม่มีประตูเข้า-ออก และรั้วล้อมรอบสถานที่กำจัดขยะ ทำให้บุคคลภายนอกสามารถเข้าไปคุ้ยเขี่ยขยะ และเผาสายไฟเพื่อตัดแยกของมีค่า อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดไฟไหม้บ่อขยะเป็นประจำทุกวัน ผลจากการตรวจสอบการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะของ อบต.โพนบก จึงกลายเป็นวิธีการเผากลางแจ้ง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศ เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบและสุขภาพอนามัยของประชาชนค่อนข้างมาก

๒.๒ การบริหารจัดการทั่วไป

๑) ไม่มีการวางแผนการใช้พื้นที่หรือการกำหนดจุดถ่ายเทขยะให้ชัดเจน และไม่มีการควบคุมพนักงานขับรถบรรทุกขยะให้เททิ้งขยะตรงจุดที่กำหนด ทำให้พนักงานขับรถบรรทุกขยะเททิ้งขยะกระจายทั่วบริเวณ ก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น สภาพที่ไม่น่าดูของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและความไม่เป็นระเบียบพื้นที่กำจัดมูลฝอยถูกใช้งานอย่างไม่เหมาะสม ทำให้ระยะเวลาการใช้งานสั้นกว่าที่วางแผนไว้ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการไถดินขยะ และมีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่นเหม็น แผลงและสัตว์พาหะนำโรค รวมถึงน้ำฝนอาจชะกองมูลฝอยรั่วไหลปนเปื้อนพื้นที่โดยรอบ

๒) ไม่มีมาตรการป้องกันเพลิงไหม้ และไม่มีการเตรียมความพร้อมรองรับเหตุไฟไหม้บ่อขยะ

๓) มีขยะเก่าตกค้างสะสมอยู่ในปริมาณมาก โดยไม่มีการไถดินขยะลงสู่บ่อและกลบทับด้วยดินหรือวัสดุอื่นอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังไม่มี การติดตั้งระบบท่อรวบรวมและระบายก๊าซในพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอย ทำให้เสี่ยงต่อการสะสมของก๊าซและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔) การคัดแยกขยะต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เนื่องจากพบขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย ปะปนมาภายในบ่อขยะ

๕) พบคนคุ้ยขยะ แต่ไม่มีการจัดทำทะเบียนคนคุ้ยขยะ/คัดแยกขยะ

๖) ไม่มีการสูบล้างน้ำหนักขยะในหนึ่งสัปดาห์ และค่าเฉลี่ยปริมาณขยะที่นำมากำจัดต่อวัน

๓. แผนการแก้ไขปัญหของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก อยู่ในศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) ที่ ๑ โดยมีเทศบาลเมืองนครพนม เป็นเจ้าภาพหลัก ที่ผ่านมา อบต.โพนบก ยังไม่ได้ดำเนินการจัดการขยะตกค้างสะสม และปิดสถานที่กำจัดขยะ แล้วขนส่งขยะส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะ ทม.นครพนม ตามแผนที่จังหวัดนครพนมกำหนดไว้ เนื่องจากโรงไฟฟ้าขยะของ cluster ที่ ๑ ยังไม่ได้เปิดดำเนินการ แต่ปัจจุบันโครงการอยู่ระหว่างปรับปรุงข้อเสนอโครงการ ตามความเห็นของคณะกรรมการ อย่างไรก็ตาม แผนดำเนินการระยะสั้น เทศบาลฯ จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหเพื่อบรรเทาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งพื้นที่เททิ้งขยะเป็นแปลงย่อย ทำการไถดินขยะลงไปในบ่อให้เต็มพื้นที่ แล้วกลบทับด้วยดินเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้น หลังการปิดกลบทับแล้ว ควรติดตั้งท่อระบายก๊าซจากหลุมฝังกลบ เพื่อป้องกันการสะสมของก๊าซมีเทนและก๊าซอื่น ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอัคคีภัย และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน

๔. ข้อเสนอการพัฒนา/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักวิชาการ

จากข้อเสนอการยกระดับ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓ (กันยายน ๒๕๖๗) กำหนดให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก อยู่ในกลุ่มที่ ๑ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่อยู่ในพื้นที่ป่าคือให้ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง ปิดพื้นที่เพื่อดำเนินการเป็น Waste to Forest และจัดระบบขนส่งไปยัง ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองนครพนม ตามข้อเสนอ ฯ ฉบับดังกล่าวข้างต้น แต่จากการตรวจสอบ พบว่า Cluster ที่ ๑ เทศบาลเมืองนครพนม ยังไม่เปิดดำเนินการ อย่างไรก็ตาม อบต.โพนบก

ยังไม่มีการจัดการขยะเก่าตกค้างสะสมหรือกลบทับด้วยดินหรือวัสดุกลบทับอื่น และใช้วิธีการเผากลางแจ้ง ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงควรพิจารณา ปิดดำเนินการ และขนส่งขยะไปกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลกับ ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร ซึ่งมีระยะทางเพียง ๓๙ กิโลเมตร ในระหว่างที่รอ ทม.นครพนม (เจ้าภาพ Cluster ที่ ๑ ซึ่งมีระยะทางห่างจาก อบต.โพนบก ประมาณ ๓๓ กิโลเมตร) เปิดดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก ควรพิจารณายกระดับมาตรฐานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยได้ ๒ แนวทาง ได้แก่ **แนวทางที่ ๑** ดำเนินการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้อง โดยยกระดับมาตรฐานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบคาร์บอนต่ำเพื่อช่วยลดก๊าซเรือนกระจก อาทิ การฝังกลบขยะแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi-aerobic landfill) การนำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก (Composting) หรือเทคโนโลยีตามผลการศึกษาคือความเหมาะสมฯ และ**แนวทางที่ ๒** ปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการจัดการสถานที่ฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล และนำขยะมูลฝอยไปกำจัด ยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลท่าแร่ อำเภอท่าแร่ จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีระยะทาง ประมาณ ๓๙ กิโลเมตร ในช่วงที่รอโรงไฟฟ้าขยะของเทศบาลเมืองนครพนม เปิดดำเนินการ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผล การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน และเทศบาลฯ ควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบัน โดยมีข้อเสนอแนะในการบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดต่อ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังนี้

๔.๑ การแก้ไขปัญหาการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

- ๑) งดการเผาขยะ และกำกับดูแลสถานที่กำจัดขยะอย่างเข้มงวด ไม่ให้มีการลักลอบเผากลางแจ้ง
- ๒) ติดตามการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมติ ครม. ผ่านผังรอบที่ ๓ เมื่อวันที่ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘ และเตรียมแบบแปลนหรือแผนการ ปรับปรุงระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงาน
- ๓) ควรปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และนำขยะไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ซึ่งในระยะแรกควรนำไปกำจัดกับ ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร พร้อมเสนอขอความเห็นชอบ คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดนำขยะไปกำจัดยังจังหวัดสกลนคร ระหว่าง ที่รอ ทม.นครพนม (cluster ที่ ๑) เปิดดำเนินการ
- ๔) วางแผนการใช้พื้นที่และบ่อฝังกลบขยะให้มีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยให้กำหนดพื้นที่ทิ้ง ขยะรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือนให้ชัดเจน และกำกับพนักงานขับรถให้เทขยะตรงจุดที่กำหนด พร้อมตั้ง งบประมาณฝังกลบขยะเป็นประจำทุก ๒-๓ เดือน โดยเปิดหน้างานไม่เกิน ๒ หน้างาน แบ่งเป็นแปลงย่อย ให้แต่ละแปลงสามารถรองรับมูลฝอยได้ไม่เกิน ๒-๓ เดือน เมื่อเทขยะเต็มบ่อแล้วให้ฝังกลบขยะเป็นประจำ ก่อนเปิดหน้างานใหม่

๕) จัดหาดินเพื่อใช้ในการกลบทับและควรดำเนินการฝังกลบขยะรายวันให้แล้วเสร็จในแต่ละวัน เพื่อป้องกันกลิ่นเหม็นรบกวน น้ำชะมูลฝอย และการเกิดเพลิงไหม้ นอกจากนี้เทศบาลฯ ควรวางแผนในการหาแหล่งดินสำรองเพื่อกลบทับขยะทุก ๒-๓ เดือน โดยปริมาณดินกลบทับขยะที่จะต้องใช้อุณหภูมิประมาณร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของปริมาณขยะที่กำลังจัด

๖) กลบทับขยะตกค้างสะสมด้วยดินหรือวัสดุกลบทับอื่นให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันขยะปลิว กลิ่นเหม็น และน้ำชะมูลฝอย ที่จะทำให้องค์ขยะมีความชื้นสูงขึ้น จัดทำร่องรองรับน้ำฝน เพื่อไม่ให้มีน้ำฝนไหลเข้าสู่กองขยะ และควรฉีดพ่นสารสกัดชีวภาพเพื่อลดกลิ่นตามความจำเป็น แต่ไม่ควรฉีดพ่นมากเกินไป เนื่องจากจะทำให้เป็นการเพิ่มความชื้นของกองขยะ และเพิ่มปริมาณน้ำชะมูลฝอย

๗) หลังกลบทับขยะตกค้างสะสม ให้ติดตั้งท่อระบายก๊าซ โดยใช้ท่อ PVC ขนาด ๔ นิ้ว ชั้น ๘.๕ เจาะรูขนาด ๑ ซม. รอบท่อ ระยะห่างทุกๆ ๕ ซม. ปลายด้านล่างห่างจากพื้นบ่อประมาณ ๑ เมตร ส่วนปลายท่อด้านบนใส่สามทาง กันน้ำฝนไหลเข้าสู่บ่อขยะ เพื่อให้เกิดการระบายของก๊าซที่เกิดขึ้นจากการย่อยสลายภายในบ่อฝังกลบ และทำให้ขยะอินทรีย์ภายในบ่อฝังกลบเกิดการย่อยสลายได้เร็วขึ้น ควบคุมก๊าซที่มีกลิ่นเหม็น ป้องกันการระเบิด รวมทั้งป้องกันการเกิดไฟไหม้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น

๘) จัดทำสถานที่หรือศูนย์ทำปุ๋ยหมักจากขยะจากสวน พวกกิ่งไม้และใบไม้ พร้อมเครื่องบดย่อยจากการริดกิ่งไม้/ใบไม้ ของเทศบาลเอง และให้ประชาชนนำขยะเหล่านี้มาทิ้งที่ศูนย์ฯ ด้วยตนเอง โดยสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนนำขยะอินทรีย์มาทิ้งที่ศูนย์ฯ ลดการเก็บขน ให้สามารถนำปุ๋ยหมักที่ผ่านการหมักเรียบร้อยแล้ว นำกลับไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายหรือขึ้นกับเทศบาล ฯ บริหารจัดการ ซึ่งสามารถนำโครงการดังกล่าวนี้ ไปประเมิน/ ขยายคาร์บอนเครดิตในโครงการ T-VER เพื่อลดก๊าซเรือนกระจกของ อปท. ได้

การเพิ่มประสิทธิภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่

ระยะสั้น

๑) พิจารณาปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งนี้ และนำขยะไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ในระยะแรกควรนำไปกำจัดร่วมกับ ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร ในช่วงที่รอโรงไฟฟ้าขยะของ ทม.นครพนม เปิดดำเนินการ ตามแนวทางที่ ๒ ในหัวข้อที่ ๔ โดยพิจารณาดำเนินการปิดบ่อขยะมูลฝอยตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบก่อสร้าง และการจัดการสถานที่ฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล พ.ศ ๒๕๖๐

๒) ติดตามการพิจารณาให้อนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) ในกรณีที่ อบต. โพนบก ได้รับการอนุญาตใช้พื้นที่ป่าจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว และประสงค์ จะดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยเอง ในระหว่างที่ ทม.นครพนม ยังไม่เปิดดำเนินการโรงไฟฟ้าให้จัดสรรหรือหาแหล่งงบประมาณเพื่อศึกษาความเหมาะสมและออกแบบ ก่อสร้าง โดยใช้งบประมาณของเทศบาลฯ หรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งอื่น และพิจารณาปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้อง เช่น ระบบ Semi-aerobic landfill เป็นต้น

ระยะยาว

๑) ในกรณีที่อบต. โพนบก ประสงค์จะดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยเอง (ไม่ปิดบ่อขยะ) ให้ดำเนินโครงการยกระดับมาตรฐานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ อบต. โพนบก ตามผลการศึกษาที่ได้กล่าวไว้ในระยะสั้น

๔.๑ การบริหารจัดการทั่วไป

๑) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะขยะอินทรีย์ (ขยะอาหาร และขยะจากสวน เช่น กิ่งไม้/ใบไม้) อย่างต่อเนื่อง และขยายการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิด เพื่อให้สามารถนำขยะมูลฝอยแต่ละประเภทไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัด ยืดอายุการใช้งานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่โดยรอบ

๒) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิล นำกลับไปใช้ประโยชน์ และคัดแยกขยะอันตราย และขยะติดเชื้อ นำไปทิ้งยังจุดรวบรวม และขนส่ง เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการถอดแยกซากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการของเสียที่ถูกต้อง โดยห้ามนำขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือเศษซากจากการถอดแยกมาทิ้งภายในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการปะปนของของเสียอันตรายกับขยะทั่วไป และลดความเสี่ยงต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๔) จัดทำประตูเข้า-ออก และรั้วรอบสถานที่กำจัดขยะ เพื่อควบคุมและควบคุม/จำกัดการเข้า-ออกของบุคคลภายนอก ป้องกันการลักลอบทิ้งขยะ และเผาสายไฟหรือเผาขยะมูลฝอย

๕) มีการป้องกันเหตุรำคาญด้านกลิ่น ทัศนอุจาด และแมลงวัน เช่น การฉีดพ่นน้ำสกัดชีวภาพ การปิดคลุมขยะด้วยดินหรือวัสดุปกคลุม และการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์แมลง

๖) มีมาตรการควบคุมและเฝ้าระวังการเกิดเพลิงไหม้ภายในบริเวณหรือพื้นที่ใกล้เคียงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และมีมาตรการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็วเพื่อป้องกันปัญหามลพิษที่อาจเกิดขึ้น

๗) จัดทำมาตรการและสร้างความเข้าใจกับผู้คัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ ถึงข้อควรระวังและข้อห้ามในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เช่น ห้ามสูบบุหรี่ ห้ามก่อไฟ เผาสายไฟภายในบริเวณหรือพื้นที่ใกล้เคียงบ่อขยะ

๘) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ และออกข้อกำหนด บทลงโทษผู้ลักลอบทิ้งและลักลอบเผา

๙) จัดทำทะเบียนผู้เข้ามาค้าขายขยะ เพื่อป้องกันบุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาในพื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต

๑๐) สุ่มชั่งน้ำหนักรถบรรทุกขยะ ทุก ๓ เดือน เพื่อให้ได้ข้อมูลปริมาณขยะกำจัดที่ถูกต้องแล้วนำไปรายงานในระบบ มฝ.๒ และตั้งงบประมาณในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑๐) จัดทำข้อบัญญัติในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมกำจัดขยะมูลฝอยตามการแยกบรรจุตามประเภทของมูลฝอย ตามกฎกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๑ ตอนที่ ๗๑ ก วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันการบริหารจัดการขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เป็นหน่วยงานหลักในการปิด หรือปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ๒. ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของกรมควบคุมมลพิษ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครพนม	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สนับสนุนทางด้านวิชาการในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ๒. ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ๓. ให้คำแนะนำและผลักดันการขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครพนม	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สนับสนุนการดำเนินงานตามการรวมกลุ่มของพื้นที่เพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอย ๒. ร่วมดำเนินการผลักดันให้เกิดการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะอินทรีย์ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำมากำจัด และยืดอายุการใช้งานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ๓. กำกับและติดตามการแก้ไขปัญหาเพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้คำแนะนำ อปท. ในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ดำเนินการและผู้อาศัยอยู่โดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ๒. เป็นที่ปรึกษาให้กับ อปท. ในการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย ตามกฎหมายสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง
สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ (อุดรธานี)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการในการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก ๒. ติดตามตรวจสอบ และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย